JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER
11 päivänä syyskuuta 2003 [1]

1. Landesgericht Korneuburg (Itävalta) on kauppaoikeudellisia asioita käsittelevänä tuomioistuimena 11.9.2001 tekemällään välipäätöksellä esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle EY 234 artiklan nojalla seitsemän ennakkoratkaisukysymystä.

2. Osa kysymyksistä koskee pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY [2] 3 artiklan 1 kohdan tulkintaa. Muilla kysymyksillä pyritään siihen, että kansallinen tuomioistuin kykenisi arvioimaan pakkausten ja pakkausjätteiden keruu- ja hyödyntämisjärjestelmää koskevan Itävallan lainsäädännön yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa.

Asiaa koskeva lainsäädäntö

Yhteisön lainsäädäntö

3. Direktiivillä pyritään ensinnäkin saavuttamaan ympäristönsuojelun korkea taso ja toisaalta varmistamaan sisämarkkinoiden toiminta ja välttämään kaupankäynnille aiheutuvat haitat sekä kilpailun vääristyminen ja rajoittuminen yhteisössä. [3]

4. Direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa direktiivin soveltamisalaa kuvataan seuraavasti:

"Tätä direktiiviä sovelletaan kaikkiin yhteisössä markkinoille saatettaviin pakkauksiin ja kaikkiin pakkausjätteisiin, joita käytetään tai jotka poistetaan käytöstä

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — EYVL L 365, s. 10; jäljempänä direktiivi.

3 — Direktiivin johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale.

teollisuudessa, kaupassa, toimistoissa, työtiloissa, palvelulaitoksissa, kotitalouksissa tai millä tahansa muulla tasolla riippumatta siitä, mistä materiaaleista ne koostuvat."

5. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa pakkauksen käsite määritellään seuraavasti:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1) 'pakkauksella' mistä tahansa materiaaleista koostuvaa tuotetta, joka on tarkoitettu tiettyjen tavaroiden säilytykseen ja suojaamiseen, jotka voivat olla mitä tahansa raaka-aineista valmiisiin tuotteisiin, sekä mahdollistamaan niiden käsittelyn ja kuljetuksen tuottajalta kuluttajalle tai käyttäjälle ja helpottamaan niiden esillepanoa. Kaikkia samoihin tarkoituksiin käytettäviä kertakäyttötuotteita on myös pidettävä pakkauksina.

Pakkauksiin kuuluvat ainoastaan:

a) kuluttajapakkaus eli primaaripakkaus, joka on tarkoitettu myyntipaikalla loppukäyttäjälle tai kuluttajalle myytävän yksikön säilytykseen,

b) ryhmäpakkaus eli sekundaaripakkaus, joka on tarkoitettu tietystä määrästä myyntiyksiköitä koostuvan ryhmän säilytykseen myyntipaikalla riippumatta siitä, myydäänkö se sellaisenaan loppukäyttäjälle tai kuluttajalle vai käytetäänkö sitä ainoastaan hyllyjen täyttämiseen; se on mahdollista poistaa tuotteesta ilman, että tuotteen ominaisuudet muuttuvat,

c) kuljetuspakkaus eli tertiääripakkaus, jonka tarkoituksena on helpottaa tietyn määrän myyntiyksiköitä tai ryhmäpakkauksia käsittelyä ja kuljetusta siten, että voidaan välttää niiden fyysistä käsittelyä ja kuljetusvaurioita. Kuljetuspakkauksina ei pidetä maantie-, rautatie-, meri- ja lentokuljetuksissa käytettäviä kontteja."

6. Direktiivin 7 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on otettava käyttöön pakkausten ja pakkausjätteiden palautus-, keruu- ja hyödyntämisjärjestelmä.

"1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sellaisten järjestelmien käyttöön ottamiseksi, joilla varmistetaan:

a) kuluttajilta, muilta loppukäyttäjiltä tai jätevirroista saatavien käytettyjen pakkausten ja/tai pakkausjätteiden palauttaminen ja/tai keruu, jotta ne voitaisiin käsitellä tarkoituksenmukaisimpien jätehuoltoratkaisujen mukaisesti,

b) kerättyjen pakkausten ja/tai pakkausjätteiden uudelleenkäyttö ja hyödyntäminen, mukaan lukien kierrätys,

tämän direktiivin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Asianomaisten alojen taloudellisten toimijoiden ja toimivaltaisten viranomaisten on voitava osallistua näihin järjestelmiin. Järjestelmiä on sovellettava syrjintää harjoittamatta myös tuontituotteisiin, myös järjestelmiin pääsyä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen ja siitä mahdollisesti perittävien maksujen osalta, ja ne on suunniteltava siten, että vältetään kaupan esteet ja kilpailun vääristyminen perustamissopimuksen mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet ovat osa pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevaa yleistä politiikkaa, ja niiden yhteydessä on otettava huomioon erityisesti ympäristönsuojelua ja kuluttajien terveyden turvaamista, turvallisuutta ja hygieniaa, pakattujen tuotteiden ja käytettyjen materiaalien laadun, aitouden ja teknisten ominaisuuksien varmistamista sekä teollisten ja kaupallisten oikeuksien turvaamista koskevat vaatimukset."

Kansallinen lainsäädäntö

7. Direktiivi on saatettu osaksi Itävallan lainsäädäntöä Verpackungsverordnungilla (liittovaltion ympäristö-, nuoriso- ja perheasioista vastaavan ministeriön asetus nro 1996/648 pakkausjätteiden ja tiettyjen raaka-ainejäämien välttämisestä ja hyödyntämisestä sekä keruu- ja hyödyntämisjärjestelmän käyttöönottamisesta).[4]

8. Verpackungsverordnungin 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Tätä asetusta sovelletaan jokaiseen taloudelliseen toimijaan, joka Itävallassa

4 — BGBl. 1996 I, s. 4553; jäljempänä Verpackungsverordnung.

1) valmistaa pakkauksia tai tuotteita, joista voidaan välittömästi valmistaa pakkauksia (jäljempänä tuottaja)

2) tuo maahan pakkauksia tai tuotteita, joista voidaan välittömästi valmistaa pakkauksia (jäljempänä maahantuoja),

3) täyttää tai pakkaa tavarat tai yhdistää tavarat pakkaukseen niiden varastointia tai myyntiä varten (jäljempänä pakkaaja)

4) myy pakkauksia tai tuotteita, joista voidaan välittömästi valmistaa pakkauksia, missä tahansa jakeluketjun vaiheessa, mukaan lukien postimyynti (jäljempänä jakelija) tai

5) ostaa tai tuo maahan pakkauksia taikka pakattuja tavaroita tai hyödykkeitä omaan käyttöön tai kulutukseen (jäljempänä lopullinen käyttäjä)."

9. Verpackungsverordnungin 2 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Tässä asetuksessa tarkoitetaan pakkauksella pakkausmateriaaleja, pakkaustarvikkeita, kuljetusalustoja tai tuotteita, joista voidaan välittömästi valmistaa pakkausmateriaalia tai pakkaustarvikkeita. Pakkausmateriaalia ovat tuotteet, jotka on tarkoitettu sisältämään tavaroita tai hyödykkeitä tai joilla yhdistetään toisiinsa tavaroita tai hyödykkeitä kauppaa, varastointia, kuljetusta, postitusta tai myyntiä varten. Pakkaustarvikkeet ovat tuotteita, jotka on tarkoitettu käytettäviksi yhdessä pakkausmateriaalin kanssa, erityisesti pakkaamiseen, sulkemiseen, lähettämisvalmiiksi saattamiseen ja tavaran tai hyödykkeen merkitsemiseen.

2. Kuljetuspakkauksilla tarkoitetaan tynnyreiden, kanistereiden, arkkujen, säkkien, kuljetusalustojen, laatikoiden, vaahtomuovipäällysteiden, päällystepapereiden tai samankaltaisten päällysteiden kaltaisia pakkauksia sekä kuljetuspakkausten osia, joiden tarkoituksena on tavaroiden ja hyödykkeiden suojaaminen vahingolta joko tuottajalta myyjälle toimitettaessa tai myyjän välityksellä loppukäyttäjälle toimitettaessa, tai joita käytetään kuljetuksen turvallisuuden varmistamiseen.

3. Kuluttajapakkauksilla tarkoitetaan mukien, pussien, rasioiden, sankojen, tynnyreiden, pullojen, kanistereiden, säkkien, koteloiden, kääreiden, kantokassien, putkiloiden tai vastaavien päällysmateriaalien

kaltaisia pakkauksia sekä näiden kuluttajapakkausten osia, joita lopullinen käyttäjä tai kolmas henkilö lopullisen käyttäjän puolesta käyttää tavaroiden tai hyödykkeiden kuluttamiseen tai käyttämiseen saakka, erityisesti siltä osin kuin ne sisältävät lakisääteisen tuoteselosteen. Pakkausta, joka täyttää sekä kuluttaja- että kuljetuspakkausta koskevat edellytykset, on pidettävä kuluttajapakkauksena.

4. Ryhmäpakkauksena on pidettävä, jollei edellä 2 tai 3 kohdasta muuta johdu, pakkauspaperia, kartonkia, rasiaa ja samankaltaista päällystettä, joka joko lisätään yhteen tai useampaan kuluttajapakkaukseen tai joka yhdistää tavarat tai hyödykkeet, siltä osin kuin se ei ole esimerkiksi hygieenisistä tai tuoteteknisistä syistä tai säilyvyyden tai vahingoittumiselta tai likaantumiselta suojaamisen vuoksi välttämätön loppukäyttäjille myyntiä varten.

5. Palvelupakkauksella tarkoitetaan kuljetuspakkausta tai kuluttajapakkausta, kuten kantokasseja, paperikasseja, pusseja, säkkejä, pulloja tai muita päällysteitä, jos nämä pakkaukset on valmistettu teknisesti yhdenmukaisella tavalla ja jos ne tavallisesti täytetään myyntipaikalla tai sen läheisyydessä."

Tosiseikasto ja pääasian oikeudenkäynti

10. Plato Plastik Robert Frank GmbH (jäljempänä Plato Plastik) valmistaa ja myy muun muassa kantokasseja, joita se toimittaa Caropack Handelsgesellschaft mbH:lle (jäljempänä Caropack) myytäväksi. [5]

11. Pääasian kohteena oleva riita koskee kahdentyyppisiä Plato Plastikin valmistamia muovisia kantokasseja: Merkur-kasseja ja Fürnkranz-kasseja.

12. Merkur-kasseja on myynnissä elintarvikkeita myyvissä itsepalvelumyymälöissä. Ne ovat kassatiskin läheisyydessä olevissa telineissä ja, ne annetaan asiakkaille vastiketta vastaan heidän pyynnöstään. Asiakkaat yleensä täyttävät nämä kassit itsepalvelumyymälöistä hankkimillaan ostoksilla ja kuljettavat ostokset niissä kaupasta.

13. Fürnkranz-kasseja käytetään vaateliikkeissä. Myymälän työntekijä laittaa asiakkaan ostokset kassiin ja ojentaa kassin asiakkaalle, kun tämä on suorittanut ostoksistaan maksun, eikä asiakkaan tarvitse maksaa kassista eri maksua. [6]

5 — Ks. ennakkoratkaisupyyntö (s. 3).

6 — Ks. Plato Plastikin huomautukset (3 ja 4 kohta).

14. Verpackungsverordnungin säännösten perusteella Plato Plastikia pidetään pakkausten valmistajana, jonka on joko otettava pakkausjätteet takaisin tai liityttävä kansalliseen pakkausten keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään. Plato Plastik on kuitenkin tehnyt Caropackin kanssa sopimuksen, jonka mukaan Plato Plastik on siirtänyt takaisinottovelvoitteensa Caropackille. Sopimuksen mukaan Caropackin on toimitettava Plato Plastikille kirjallinen todistus, joka osoittaa sen osallistuvan keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään sille toimitettavien kassien osalta.

15. Itävallan hallintoviranomaiset ovat panneet vireille rikosoikeudenkäynnin Plato Plastikia vastaan sillä perusteella, että tämä ei ole liittynyt Verpackungsverordnungilla käyttöön otettuun keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään, jota hallinnoi Altstoff Recycling Austria -yhtiö (jäljempänä ARA). Plato Plastik on puolustautuakseen pyytänyt todistusta Caropackin liittymisestä kyseiseen järjestelmään. [7]

16. Caropack on kuitenkin kieltäytynyt laatimasta pyydettyä todistusta väittäen, että muoviset kantokassit eivät ole Verpackungsverordnungissa ja direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia. Se väittää, että sitä ei koske minkäänlainen takaisinottovelvoite. Lisäksi se väittää, että ARA-järjestelmä ei ole direktiivin mukainen. [8]

17. Plato Plastik on nostanut kanteen Landesgericht Korneuburgissa ja vaatii Caropackin velvoittamista toimittamaan riidanalainen todistus, jotta se säästyy mahdollisilta rikosoikeudellisilta seuraamuksilta.

Ennakkoratkaisukysymykset

18. Tästä syystä kansallinen tuomioistuin on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Ovatko muoviset kantokassit pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 94/62/EY ja erityisesti sen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja pakkauksia,

a) jos vähittäiskauppias tarjoaa niitä kassalla tuotteena ja antaa niitä asiakkaalle tämän pyynnöstä vastiketta vastaan, jotta ostokset voidaan kuljettaa niillä pois tai

b) jos vähittäiskauppias antaa kantokassit asiakkaalle tämän maksettua ostoksensa tätä samaa käyttötar-

7 — Ks. komission huomautukset (2 kohta).

8 — Ks. ennakkoratkaisupyyntö (s. 7 lopussa, 2 kohta).

koitusta varten pyytämättä ja ilman erillistä vastiketta ja ne täytetään tämän jälkeen ostetuilla tavaroilla?

Voiko Itävallan lainsäätäjä tai komissio soveltaa tuotteisiin, jotka eivät ole edellä mainitussa direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia, direktiivin pakkauksia koskevia säännöksiä tai samankaltaisia säännöksiä?

1.1 Ensimmäinen lisäkysymys siltä varalta, että jompaankumpaan yllä esitetyistä kysymyksistä vastataan direktiivin saksankielisen version perusteella myöntävästi:

Onko lopputulos erilainen, jos lähtökohtana ei käytetä direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdan saksankielisen version mukaista pakkauksen määritelmää, jossa käytetään ainoastaan ilmaisua (Waren) (tavarat), vaan ranskalaista tai italialaista versiota, joissa puhutaan tietyistä tavaroista ((marchandises données) ja (determinate merci)), joten ovatko Plato Plastikin valmistamat muovikassit näissä tapauksissa lainkaan direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia, koska ne voidaan täyttää millä tahansa (eikä etukäteen määritellyillä) tavaroilla, ja mitä versiota tässä tapauksessa sovelletaan?

2. Onko yhteisön oikeuden mukaista, että Itävallassa sijaitseva keruu- ja kierrätysjärjestelmän hallinnoija perii maksun (Lizenzgebühr) myös direktiivin 94/62 soveltamisalaan kuulumattomista muovikasseista vain sillä perusteella, että niissä on merkki (der Grüne Punkt), jonka käytöstä tämä yritys saa määrätä?

3. Onko direktiivin 94/62 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna tuottajana pidettävä vain sitä, joka yhdistää tavaran tuotteeseen, jota käytetään pakkauksena, tai jonka toimeksiannosta tavara yhdistetään siihen, vai myös sitä yritystä, joka valmistaa pakkauksena käytettävän tuotteen, ja onko tätä tuotetta siten pidettävä pakkausmateriaalina?

1.2 Toinen lisäkysymys siltä varalta, että jompaankumpaan yllä esitetyistä kysymyksistä vastataan kieltävästi:

3.1. Lisäkysymys siltä varalta, että edelliseen kysymykseen vastataan myöntävästi:

Voiko Itävallan lainsäätäjä tai komissio myös velvoittaa yrittäjät, jotka vain valmistavat pakkausmateriaalia eli tuotetta, joka on tarkoitus täyttää tavaroilla, osallistumaan direktiivin 94/62 7 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuun keruu- ja hyödyntämisjärjestelmään?

4. Onko vastoin direktiivin 94/62 johdanto-osassa mainittua saastuttaja maksaa -periaatetta, että lainsäädännössä, kuten Verpackungsverordnungin (Itävallan pakkausasetus) 3 §:n 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä, säädetään, että tuottajien ja erityisesti pakkausmateriaalin tuottajien (ks. Verpackungsverordnungin 3 §:n 1 kohta ja 1 §:n 1 kohta yhdessä luettuina), maahantuojien, pakkaajien ja jakelijoiden on otettava vastikkeetta takaisin kuluttaja- ja kuljetuspakkaukset käytön jälkeen, jolloin tämän periaatteen loukkauksena voitaisiin pitää sitä, että henkilöryhmä, johon tämä velvoite kohdistuu, on määritelty liian suppeaksi eikä käsitä kuluttajaa, ja/tai onko tällainen säännös direktiivin 1 artiklan 1 kohdan vastainen, koska sen mukaan direktiivin tavoitteena on kaupan esteiden välttäminen, kun taas tuottajan velvollisuus ottaa pakkausmateriaalit takaisin on suurin ajateltavissa oleva kaupan este?

5. Onko Altstoff Recycling Austria -yhtiön ylläpitämän kaltainen Verpackungsverordnungin 11 §:n mukainen keruu- ja hyödyntämisjärjestelmä suhteellisuusperiaatteen vastainen, jos se on ylimitoitettu tehokkaan ympäristönsuojelun vaatimuksiin nähden?

6. Onko vastoin EY 30 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa, erityisesti EY 37 artiklassa, määrättyjä periaatteita, että jäsenvaltio ottaa direktiivin 7 artiklan täytäntöön panemiseksi käyttöön, kuten Itävalta on menetellyt Verpackungsverordnungin 11 §:n nojalla, keruu- ja hyödyntämisjärjestelmän, jolla on monopoliasema (Itävallassa Altstoff Recycling Austria -yhtiö), jolloin kilpailua ja perusvapauksia rajoitetaan suhteettomasti ja ylimitoitetusti eikä tämä toimenpide ole asianmukainen myötävaikuttamaan tehokkaasti ympäristön suojelutason kohottamiseksi, minkä lisäksi tämä järjestelmä, joka toimii kunnallisen järjestelmän rinnalla, on vastoin direktiivin johdanto-osassa erittäin tärkeäksi katsottua periaatetta, jonka mukaan jätteet lajitellaan niiden syntypaikalla, koska kaikki Grüne Punkt -merkillä varustettu jäte käsitellään yhdessä, ja lisäksi tällä järjestelmällä evätään se 17 päivänä toukokuuta 1977 annetussa kuudennessa arvonlisäverodirektiivissä kuluttajille taattu oikeus, että talousjätteistä huolehtimiseen sovelletaan puolta pienempää tai vielä sitäkin pienempää arvonlisäverokantaa?

7. Voidaanko Verpackungsverordnungilla järjestää direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa edellytetty jätteiden keruu- ja hyödyntämisjärjestelmä siten, että monopoli- tai oligopoliasemassa olevalla yrityksellä on valta yksin käyttää pakkausjäte, joka käsitellään uudelleen raaka-aineeksi, ja näin tämä yritys voi antamalla tukia tietyille yrityksille, tietyille teollisuudenaloille (esimerkiksi sementtiteollisuus) tai tietyille kunnille (esimerkiksi Wienin kaupungille) ohjata ja tukea jätteiden hyödyntämistä oman tahtonsa mukaan, minkä seurauksena kilpailu vääristyy, vai onko tällainen järjestelmä yhteisön oikeuden, erityisesti EY 30 artiklan ja sitä seuraavien artiklojen ja ennen kaikkea EY 37 artiklan vastainen?"

Ennakkoratkaisukysymysten kohde

19. Landesgericht Korneuburgin ennakkoratkaisupyynnössä esitetään kaksi kysymyssarjaa.

20. Ensimmäinen kysymyssarja, joka sisältää ensimmäisen ja kolmannen ennakkoratkaisukysymyksen, koskee direktiivin 3 artiklan 1 kohdan tulkintaa. Kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään, ovatko muoviset kantokassit, joita annetaan asiakkaan pyynnöstä vastiketta vastaan tai joita annetaan ilmaiseksi ja ilman asiakkaan nimenomaista pyyntöä, direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia. Se kysyy myös, miten direktiivin kyseisessä artiklassa tarkoitettu tuottajan käsitettä pitäisi ymmärtää.

21. Toinen kysymyssarja, joka sisältää toisen, neljännen, viidennen, kuudennen ja seitsemännen kysymyksen, koskee ARA-järjestelmän yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa. Kansallinen tuomioistuin pyrkii selvittämään

— onko yhteisön oikeuden mukaista, että Itävallan pakkaustenkeruujärjestelmän hallinnoija perii maksun direktiivissä tarkoitetun "pakkauksen" käsitteen soveltamisalaan kuulumattomista muovikasseista (toinen kysymys)

— onko direktiiviin sisältyvän "saastuttaja maksaa" -periaatteen mukaista, että kansallisessa lainsäädännössä vahvistetaan pakkausten tuottajille, maahantuojille ja myyjille takaisinottovelvoite, joka ei koske kuluttajia (neljäs kysymys)

— ovatko perustamissopimuksen kilpailua, vapaata liikkuvuutta ja suhteellisuusperiaatetta koskevat määräykset esteenä sille, että kansallinen ARA-

järjestelmä on monopoliasemassa (viides, kuudes ja seitsemäs kysymys).

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

22. Tutkin aluksi ennakkoratkaisukysymysten tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymisen, koska sekä komissio että Itävallan hallitus ovat kiistäneet sen eri perustein.

23. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 234 artiklassa määrätty menettely on väline yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön toteuttamiseksi. [9]

24. Tämän osalta on muistutettava, että EY 234 artiklan mukaisessa yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuimien yhteistyössä yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen (asian ratkaisemiseksi) ja onko sen yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. [10] Jos esitetyt kysymykset koskevat yhteisön oikeuden tulkintaa, yhteisöjen tuomioistuimen on siten yleensä ratkaistava esitetyt kysymykset. [11]

25. Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että oman toimivaltaisuutensa arvioimiseksi sen on tutkittava ne olosuhteet, joiden vallitessa kansallinen tuomioistuin esitti ennakkoratkaisukysymyksen. [12]

26. Tätä tehtäväänsä silmällä pitäen yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, ettei se voi vastata kansallisen tuomioistuimen esittämään ennakkoratkaisukysymykseen, jos on ilmeistä, että kansallisen tuomioistuimen pyytämällä yhteisön oikeuden tulkitsemisella tai yhteisön oikeussäännön pätevyyden tutkimisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiasialliseen luonteeseen tai kohteeseen tai jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen, eikä yhteisöjen tuomioistuimella ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin. [13]

9 — Ks. mm. asia 16/65, Schwarze, tuomio 1.12.1965 (Kok. 1965, s. 1081, erityisesti s. 1094, Kok. Ep. I, s. 227) ja asia C-99/00, Lyckeskog, tuomio 4.6.2002 (Kok. 2002, s. I-4839, 14 kohta).

10 — Asia C-412/93, Leclerc-Siplec, tuomio 9.2.1995 (Kok. 1995, s. I-179, 8 kohta ja sitä seuraavat kohdat). Ks. myös vastaavasti asia 83/78, Pigs Marketing Board, tuomio 29.11.1978 (Kok. 1978, s. 2347, Kok. Ep. IV, s. 265); asia C-186/90, Durighello, tuomio 28.11.1991 (Kok. 1991, s. I-5773) ja asia C-83/91, Meilicke, tuomio 16.7.1992 (Kok. 1992, s. I-4871, Kok. Ep. XIII, s. I-107, 23 kohta).

11 — Asia C-415/93, Bosman, tuomio 15.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4921, 59 kohta). Ks. myös asia C-231/89, Gmurzynska Bscher, tuomio 8.11.1990 (Kok. 1990, s. I-4003, 20 kohta); asia C-125/94, Aprile, tuomio 5.10.1995 (Kok. 1995, s. I-2919, 16 ja 17 kohta) ja asia C-379/98, PreussenElektra, tuomio 13.3.2001 (Kok. 2001, s. I-2099, 38 kohta).

12 — Em. asiassa Bosman annetun tuomion 60 kohta. Ks. myös em. asiassa Meilicke annetun tuomion 25 kohta.

13 — Em. asiassa Bosman annetun tuomion 61 kohta. Ks. myös em. asiassa Meilicke annetun tuomion 32 kohta.

27. Viimeksi mainitun tapauksen osalta on täsmennettävä, että jotta voitaisiin tulkita yhteisön oikeutta siten, että tulkinta olisi kansalliselle tuomioistuimelle tarkoituksenmukainen, kansallisen tuomioistuimen on määriteltävä esitettyihin kysymyksiin liittyvät tosiasiat ja oikeudelliset seikat tai ainakin selostettava ne tosiseikkoja koskevat olettamukset, joihin nämä kysymykset perustuvat. [14]

28. Näiden tietojen puuttumisesta seuraa, että ei ole mahdollista määrittää sitä konkreettista tulkintaongelmaa, joka voisi nousta esille yhteisön oikeuden kunkin sellaisen säännöksen yhteydessä, joiden tulkintaa kansallinen tuomioistuin pyytää.

29. Tosiasiallisen ja oikeudellisen asiayhteyden yksilöimistä on kuitenkin edellytettävä erityisesti kilpailun alalla, jolle on luonteenomaista tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen monimutkaisuus. [15]

30. Kuten olen korostanut, ennakkoratkaisukysymykset muodostavat kaksi ryhmää. Ensimmäinen ryhmä koskee direktiiviin sisältyvien käsitteiden "pakkaus" ja "tuottaja" tulkintaa. Yhteisöjen tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se voi antaa vastaukset näihin kysymyksiin, joiden tutkittavaksi ottamisen edellytysten täyttymistä en kiistä.

31. Kansallisen tuomioistuimen esittämä toinen kysymyssarja ei sen sijaan mielestäni täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Kansallinen tuomioistuin pyytää näet toisessa kysymyksessään yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, onko yhteisön oikeuden vastaista, että Itävallan pakkaustenkeruujärjestelmän hallinnoija perii maksun direktiivissä tarkoitetun pakkauksen käsitteen soveltamisalaan kuulumattomista muovikasseista vain sillä perusteella, että niissä on merkki (der Grüne Punkt), jonka käytöstä tämä yritys saa määrätä.

Kansallisen tuomioistuimen kysymyksessä ei kuitenkaan täsmennetä millään tavoin yleistä asiayhteyttä, maksun tavoitetta, yksityiskohtaisia sääntöjä ja järjestelmän hallinnoijan perimän maksun määrää ja maksuväliä. Kansallinen tuomioistuin ei myöskään anna yhteisöjen tuomioistuimelle mitään tietoja "der Grüne Punkt" -merkistä ja sen yhteyksistä pakkaustenkeruujärjestelmän hallinnoijan perimään maksuun.

32. Sama pätee muihin kansallisen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin. Kansallinen tuomioistuin pyrkii neljännellä kysymyksellään selvittämään, onko direktiiviin sisältyvän "saastuttaja maksaa" -periaatteen vastaista, että kansallisessa lainsäädännössä vahvistetaan pakkausten tuottajille, maahantuojille ja myyjille takai-

14 — Ks. yhdistetyt asiat C-320/90–C-322/90, Telemarsicabruzzo ym., tuomio 26.1.1993 (Kok. 1993, s. I-393, Kok. Ep. XIV, s. I-1, 6 kohta) ja erityisesti julkisasiamies Gulmannin ratkaisuehdotus (5–21 kohta). Ks. myös asia C-157/92, Banchero, määräys 19.3.1993 (Kok. 1993, s. I-1085, 6 kohta) ja asia La Pyramide, määräys 9.8.1994 (Kok. 1994, s. I-3999, 14 kohta).

15 — Ks. em. asiassa Banchero annetun määräyksen 5 kohta ja asia C-116/00, Laguillaumie, määräys 28.6.2000 (Kok. 2000, s. I-4979, 19 kohta). Ks. myös asia C-176/96, Lehtonen ja Castors Braine, tuomio 13.4.2000 (Kok. 2000, s. I-2681, 22 kohta).

sinottovelvoite, joka ei koske kuluttajia. Ennakkoratkaisupyyntöön ei kuitenkaan sisälly tosiseikkoja ja lainsäädäntöä koskevia seikkoja eikä myöskään sellaisia tietoja asianomaisista eri velvoitejärjestelyistä tai eri taloudellisiin toimijoihin (nimenomaan tuottajiin, maahantuojiin ja kuluttajiin) sovellettavista säännöistä, joiden perusteella yhteisöjen tuomioistuin kykenisi antamaan vastauksen "saastuttaja maksaa" -periaatteen valossa.

33. Viidennellä, kuudennella ja seitsemännellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta arvioimaan ARA-yhtiön hallinnoimaa keruu- ja hyödyntämisjärjestelmää kilpailusääntöjen, perusvapauksien ja suhteellisuusperiaatteen kannalta. On kuitenkin todettava, että kansallinen tuomioistuin ei ole esittänyt ennakkoratkaisupyynnössään mitään tietoja Itävallan tasavallan käyttöön ottamasta kansallisesta keruu- ja hyödyntämisjärjestelmästä eli ARA-yhtiön hallinnoimasta järjestelmästä. Yhteisöjen tuomioistuimella ei ole mitään tietoa ARA:n toiminnasta eikä menettelytavoista, ei myöskään sen asemasta kansallisilla markkinoilla tai sen toiminnasta eri taloudellisten toimijoiden kanssa.

34. Näin ollen ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin jättäisi toisen, neljännen, viidennen, kuudennen ja seitsemännen ennakkoratkaisukysymyksen tutkimatta. Käsittelen siis ainoastaan ennakkoratkaisupyynnön ensimmäistä ja kolmatta kysymystä.

Asiakysymys

35. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee ensimmäisessä kysymyksessään yhteisöjen tuomioistuimelta, ovatko muoviset kantokassit, joita myymälässä annetaan asiakkaille ilmaiseksi tai vastiketta vastaan, direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja pakkauksia.

36. Kolmannessa kysymyksessään kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta määrittelemään direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun "tuottajan" käsitteen. On selvitettävä, sisältääkö "tuottajan" käsite sen, joka yhdistää tavaran pakkauksena toimivaan tuotteeseen itse tai jonka toimeksiannosta tavara yhdistetään siihen, vai myös yrittäjän, joka valmistaa pakkaukseksi tarkoitetun tuotteen, ja onko tuotetta siten pidettävä pakkausmateriaalina.

37. Tutkin "pakkauksen" ja "tuottajan" käsitteet yhdessä, sillä "tuottajan" käsite sisältyy "pakkauksen" käsitteeseen, eikä sitä voida tulkita erikseen. Yhteisöjen tuomioistuimen hyväksymien tulkintamenetelmien [16] mukaisesti tutkin direktiivin sanamuodon, rakenteen ja tavoitteet, jotta kansalliselle tuomioistuimelle voidaan antaa vastaus.

16 — Ks. mm. asia C-208/98, Berliner Kindl Brauerei, tuomio 23.3.2000 (Kok. 2000, s. I-1741) ja asia C-372/98, Cooke, tuomio 12.10.2000 (Kok. 2000, s. I-8683).

38. Huomautettakoon, että tämä on ensimmäinen kerta, kun yhteisöjen tuomioistuinta pyydetään tulkitsemaan direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua "pakkauksen" käsitettä.

Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan sanamuoto

39. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan sanamuodosta ilmenee, että "pakkauksen" käsite edellyttää kahden päällekkäisen edellytyksen täyttymistä. Ensinnäkin tuotteen on täytettävä ensimmäisen kohdan yleismääritelmän edellytykset. Toiseksi sen on kuuluttava yhteen tai useampaan 3 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa luetelluista kolmesta ryhmästä.

40. Käsitteen "pakkaus" yleismääritelmän mukaan pakkaus voi koostua mistä tahansa materiaaleista, ja sen on oltava tarkoitettu tiettyjen tavaroiden säilytykseen ja suojaamiseen, sekä mahdollistamaan niiden käsittelyn ja kuljetuksen tuottajalta kuluttajalle tai käyttäjälle ja helpottamaan niiden esillepanoa. Tähän tarkoin rajattuun määritelmään liittyy vielä täsmennys, joka laajentaa direktiivissä tarkoitetun "pakkauksen" käsitteen alaa, sillä 3 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen mukaan "kaikkia samoihin tarkoituksiin käytettäviä kertakäyttötuotteita on myös pidettävä pakkauksina".

41. Mielestäni pakkauksen mahdollisten tehtävien (kuljetus, suojaaminen ja esillepano) luetteloa ei ole laadittu siten, että nämä tehtävät olisivat päällekkäisiä, vaan sitä on pidettävä luettelona. Lainsäätäjä on tosin käyttänyt yhdyssanaa "ja" pakkauksen eri tarkoitusten välillä, mikä saattaisi todennäköisesti johtaa siihen käsitykseen, että luettelon vaatimukset ovat päällekkäiset, kun tätä virkettä tulkitaan sanatarkasti. Systemaattisen ja teleologisen tulkinnan perusteella lainsäätäjän tahto on kuitenkin mielestäni ollut selvästi päinvastainen. Pidän siis lähtökohtana periaatetta, jonka mukaan nämä tehtävät on esitetty luettelona.

42. Tämä määritelmän ensimmäinen osa, sellaisena kuin se on esitetty, ja erityisesti toinen virke kattavat laajan aineellisen soveltamisalan. On siis selvitettävä, kuuluvatko pääasian kohteena olevan kaltaiset myymälöissä asiakkaille annettavat muoviset kantokassit direktiivin 3 artiklan 1 kohtaan sisältyvän määritelmän ensimmäisen osan soveltamisalaan.

43. Merkur- ja Fürnkranz-kasseja annetaan asiakkaille myymälöissä, jotta nämä laittaisivat niihin ostoksensa. Nämä kassit on tarkoitettu tavaroiden säilytykseen ja suojaamiseen, ja niitä käytetään kuljetettaessa ostokset myymälästä käyttöpaikkaan. Niihin voidaan kerätä kaikki tavarat yhdessä ja kuljettaa ne helpommin ja vauriot välttäen.

44. Lisäksi nämä kassit lähes aina heitetään käytön jälkeen pois joko tyhjinä tai jätteillä täytettyinä. Ei ole kuitenkaan mielestäni tarpeen käsitellä toissijaisia käyttötarkoituksia, joita näillä kasseilla saattaa olla, kuten esimerkiksi sitä mahdollisuutta, että näitä kasseja käytetään roskakoreina, ja miettiä sen perusteella erilaista luokittelua. Totean siis, että muoviset kantokassit kuuluvat selvästi direktiivin 3 artiklan 1 kohdan yleismääritelmän toisen virkkeen soveltamisalaan, jossa viitataan kaikkiin "kertakäyttötuotteisiin".

45. Kun direktiivin 3 artiklan 1 kohdan ensimmäiseen osaan sisältyvää pakkauksen käsitteen määritelmää tulkitaan ankaran sanatarkasti, se kattaa asiakkaalle myymälässä annettavat muoviset kantokasit. Selvitän seuraavaksi, kattaako myös "pakkauksen" käsitteen määritelmän toinen osa muoviset kantokassit.

46. Kuten edellä on korostettu, direktiivin 3 artiklan 1 kohdassa säädetään, että pakkauksen on ensinnäkin täytettävä edellä esitetty yleisedellytys, minkä lisäksi sen on myös kuuluttava johonkin kolmesta tyhjentävästi määritellystä pakkausryhmästä.

47. Nämä ryhmät ovat kuluttajapakkaus, ryhmäpakkaus ja kuljetuspakkaus. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan kuljetuspakkaus on pakkaus, jonka tarkoituksena on helpottaa tavaroiden käsittelyä tai kuljetusta siten, että voidaan välttää kuljetusvaurioita.

48. Edellä on osoitettu, että asiakkaat voivat muovisten kantokassien ansiosta kuljettaa ostoksensa helpommin juuri samansuuntaisesti kuin direktiivin 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa todetaan. Muovikassien edellä esiin tuotu tehtävä on juuri se, että ostokset kyetään kuljettamaan siten, että voidaan välttää kuljetusvauriot.

49. Viimeinen pakkausryhmä eli kuljetuspakkaukset vastaa mielestäni pääasian kohteena olevien muovisten kantokassien käyttöä.

50. Merkur-kassit ja Fürnkranz-kassit ovat siis direktiivin 3 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja kuljetuspakkauksia.

51. Lopuksi kansallinen tuomioistuin huomauttaa, että direktiivin 3 artiklan 1 kohdan mukainen edellytys, jonka mukaan kuljetuksen pitäisi tapahtua tuottajalta

kuluttajalle, saattaa herättää kysymyksen siitä, kuka on tuottaja. Onko se ostettujen tavaroiden valmistaja, onko se se, joka yhdistää ostetut tavarat pakkaukseen (tässä tapauksessa Caropack-yhtiö), vai onko se se, joka valmistaa pakkaustuotteet (tässä tapauksessa Plato Plastik)? Tähän kysymykseen voidaan mielestäni vastata vain pakkauksen määritelmän yhteydessä, koska "tuottajan" käsite muodostaa siitä osan.

54. Direktiivin 3 artiklan 1 kohtaan sisältyvän "pakkauksen" käsitteen määritelmän muodostaman kokonaisuuden sanamuodosta ilmenee siten, että asiakkaalle myymälässä annettavia muovisia kantokasseja on pidettävä pakkauksina.

55. Tämä näkemys vaikuttaa mielestäni direktiivin rakenteen mukaiselta.

52. Kuten tähän mennessä on havaittu, direktiivin 3 artiklan 1 kohdan sanatarkan tulkinnan mukaan "pakkauksen" käsitteen määritelmä perustuu kyseisen käsitteen tehtäviin: kuljetus, suojaaminen ja esillepano. Tuottajan käsitettä käytetään nimenomaan kuvaamaan yhtä pakkauksen tehtävistä eli sitä, että se mahdollistaa tavaroiden kuljetuksen tuottajalta, toisin sanoen tavaroiden valmistajalta, kuluttajalle tai tavaroiden käyttäjälle.

Direktiivin rakenne

56. Direktiivin 3 artiklan sijainti direktiivin järjestelmässä osoittaa, että kyseessä on yksi direktiivin ensimmäisistä perustavanlaatuisista artikloista, joihin sisältyy direktiivin tarkoitus ja soveltamisala sekä sen tärkeimpien käsitteiden määritelmät.

53. Mielestäni tuottajan käsite olisi siten ymmärrettävä siten, että tuottaja valmistaa tavarat, joita varten myöhemmin tarvitaan pakkausta. Tämä tuottaja voi myydä tavaransa kuluttajille suoraan tai epäsuorasti jälleenmyyjän välityksellä, mutta tämä ei muuta pakkauksen tehtävää eikä sen määritelmää.

57. Direktiivissä määritellään ensin "pakkausten" ja "pakkausjätteiden" käsitteet, joiden osalta säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä pakkausjätteiden syntymisen ehkäisemiseksi sekä otettava käyttöön näiden pakkausjätteiden palautus-, keruu- ja hyödyntämisjärjestelmät.

58. Lisäksi direktiivissä määritellään olennaiset vaatimukset, jotka koskevat pakkausten ja pakkausjätteiden koostumusta sekä uudelleenkäytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä ja jotka niiden on täytettävä.

59. Direktiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa [17] ja 2 artiklassa pyritään kattamaan mahdollisimman laajasti kaikki yhteisön markkinoille tuotavat pakkaukset.

60. Tässä yhteydessä direktiivin 3 artiklan 1 kohdan sanamuoto on yksiselitteinen, kun otetaan huomioon direktiivin rakenne. Määritelmää on Plato Plastikin ja Caropackin huomautusten vastaisesti tulkittava mahdollisimman laajasti. [18]

61. Näin ollen pääasian kohteena olevia muovisia kantokasseja on pidettävä pakkauksina sekä kyseisen artiklan sanamuodon mukaisen tulkinnan että direktiivin systemaattisen tulkinnan perusteella.

62. Tämä näkemys vaikuttaa myös direktiivin tavoitteiden mukaiselta.

Direktiivin tavoitteet

63. Direktiivin tavoite on kaksitahoinen. Sillä pyritään ensinnäkin saavuttamaan ympäristönsuojelun korkea taso ja toisaalta varmistamaan sisämarkkinoiden toiminta ja välttämään kaupankäynnille aiheutuvat haitat sekä kilpailun vääristyminen ja rajoittuminen yhteisössä. [19]

64. Tätä varten direktiivissä säädetään pakkauksista ja pakkausjätteistä huolehtimiseen liittyvien erilaisten kansallisten toimenpiteiden yhdenmukaistamisesta. [20] Lisäksi siinä todetaan, että paras keino pakkausjätteiden tuottamisen välttämiseksi on pakkausten kokonaismäärän vähentäminen. [21]

65. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi direktiivissä säädetään muun muassa, että jäsenvaltiot ottavat käyttöön palautus-, keruu- ja hyödyntämisjärjestelmiä pakkauksista ja pakkausjätteistä huolehtimiseksi, ja niiden on oltava syrjintäkieltoa, vapaata liikkuvuutta ja vapaata kilpailua koskevien yhteisön oikeussääntöjen mukaisia. [22]

17 — "Tämän direktiivin olisi koskettava kaikkia markkinoille saatettavia pakkaustyyppejä — —."

18 — Ks. vastaavasti Ranskan tasavallan hallituksen huomautukset (7 ja 9 kohta).

19 — Johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale.

20 — Johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale.

21 — Johdanto-osan seitsemäs perustelukappale.

22 — Direktiivin johdanto-osan 18. perustelukappale ja 7 artikla.

66. On todettava, että pakkausten ja pakkausjätteiden moninkertaistumista ei vältetä niin yksinkertaisella keinolla, että käsitettä "pakkaus" tulkitaan suppeasti.

67. On kiistatonta, että muovisista kantokasseista on tullut jokapäiväisiä kulutushyödykkeitä. Kuluttajat kaikkialla maailmassa käyttävät tällaisia kasseja tehtyään ostoksia myymälässä pannakseen sinne ostoksensa ja kuljettaakseen ne helpommin myymälästä kotiinsa tai niiden käyttöpaikkaan.

68. Näin laaja muovikassien käyttö jokapäiväisessä elämässä on kuitenkin merkittävä ympäristöongelma sen vuoksi, että liikkeessä olevien kassien määrä on niin suuri (useita miljardeja), ja erityisesti sen vuoksi, että kassit ovat erittäin pitkäikäisiä. [23] Niiden aiheuttaman merkittävän saastumisen välttämiseksi tietyissä valtioissa on päätetty kieltää niiden käyttö. [24]

69. On tunnettua, että muoviset kantokassit ovat tuotteita, joita myös kaikki Euroopan yhteisön kuluttajat käyttävät päivittäin runsain määrin.

70. Mikäli muoviset kantokassit jätetään "pakkauksen" käsitteen ulkopuolelle, direktiivin tavoitteiden (pakkausten määrän hallitseminen) saavuttamista rajoitetaan, sillä nämä kassit eivät silloin kuulu mihinkään kansallisiin pakkausten ja pakkausjätteiden keruu- ja hyödyntämisjärjestelmiin. Mikäli näitä kasseja heitetään pois runsain määrin ilman direktiivin suotuisaa sääntelyä, niillä on edelleen sama kielteinen vaikutus ympäristöön.

71. Muovisten kantokassien jättäminen direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle merkitsisi sitä, että ne eivät kuuluisi sen ensisijaiseen tavoitteeseen, joka on pakkausten vähentäminen ja joka on tehokkain keino estää muovikassien vahingolliset ympäristövaikutukset.

72. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaisesta, systemaattisesta ja teleologisesta tulkinnasta seuraa näin ollen, että muoviset kantokassit ovat pakkauksia.

73. Kansallinen tuomioistuin tiedustelee yhteisöjen tuomioistuimelta myös sitä,

23 — Tietyissä lähteissä puhutaan sadasta tai 400 vuodesta ja jopa pidemmästä ajasta. Tästä aiheesta ei ole tehty erillistä tutkimusta, mutta eri lähteet ovat yhtä mieltä siitä, että kassien ikä on pidempi kuin ihmisen elinikä.

24 — Näin Taiwanissa, jossa jaetaan päivittäin 16 miljoonaa muovikassia. Korsikalla järjestettiin keväällä 2003 kansanäänestys muovikassien korvaamisesta kyseisen kauniin saaren valintamyymälöissä.

onko otettava huomioon se, ostaako asiakas kassin itse vai saako hän sen ilmaiseksi.

74. On huomattava, että direktiivin 3 artiklassa ei anneta viitteitä siitä, että tällaiset seikat olisivat tärkeitä tuotteen luokittelemisessa pakkaukseksi. Direktiiviin sisältyvän "pakkauksen" käsitteen määritelmän mukaan sillä, annetaanko pakkaus vastiketta vastaan vai ilmaiseksi, ei ole merkitystä.

75. Mielestäni muovisten kantokassien käyttö ja tehtävä ei muutu sen mukaan, annetaanko ne asiakkaille ilmaiseksi vai vastiketta vastaan. Kyseessä on ainoastaan kasseja antavan tai myyvän myymälän kaupallinen valinta. Tällaisella valinnalla ei ole kuitenkaan vaikutusta "pakkauksen" käsitteen tulkintaan eikä näkemykseen, jonka mukaan näitä kasseja käytetään asiakkaiden kuljettaessa ostoksensa ja jonka mukaan niitä pidetään direktiivissä tarkoitettuina pakkauksina.

76. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin tulkitsisi direktiivin 3 artiklan 1 kohtaa siten, että myymälöissä asiakkaille ilmaiseksi tai vastiketta vastaan annettavat muoviset kantokassit ovat pakkauksia.

Muut kysymykset

77. Kansallinen tuomioistuin pyrkii ensimmäisellä lisäkysymyksellään selvittämään, vaihteleeko ensimmäiseen kysymykseen annettava vastaus sen mukaan, mitä direktiivin 3 artiklan 1 kohdan eri kieliversioista tulkinta koskee.

78. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön säädöksen erikielisiä versioita on tulkittava yhdenmukaisesti, joten erikielisten versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä tai määräystä on tulkittava säädöksen systematiikan ja tarkoituksen mukaan.[25]

79. Direktiivin 3 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaisen, systemaattisen ja teleo-

25 — Ks. mm. asia 30/77, Bouchereau, tuomio 27.10.1977 (Kok. 1977, s. 1999, Kok. Ep. III, s. 485, 14 kohta); asia C-449/93, Rockfon, tuomio 7.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4291, 28 kohta); asia C-236/97, Codan, tuomio 17.12.1998 (Kok. 1998, s. I-8679, 28 kohta); asia C-420/98, W. N., tuomio 13.4.2000 (Kok. 2000, s. I-2847, 21 kohta) ja asia C-257/00, Givane ym., tuomio 9.1.2003 (Kok. 2000, s. I-345, 37 kohta).

logisen tulkinnan mukaan muoviset kantokassit on joka tapauksessa sisällytettävä "pakkauksen" käsitteen määritelmään. Kieliversioiden poikkeavuuksilla ei siten ole mitään merkitystä.

80. Toiseen lisäkysymykseen ei tarvitse vastata, koska se on esitetty vain siltä varalta, että ensimmäiseen kysymykseen vastattaisiin kieltävästi eli että muoviset kantokassit eivät olisi pakkauksia.

Ratkaisuehdotus

81. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin antaisi seuraavan ratkaisun:

Pakkauksista ja pakkausjätteistä 20 päivänä joulukuuta 1994 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 94/62/EY 3 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että myymälässä asiakkaille ilmaiseksi tai vastiketta vastaan annettavat muoviset kantokassit ovat direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia. Samassa artiklassa esiintyvä tuottajan käsite tarkoittaa tavaroiden valmistajaa eikä pakkaustuotteiden valmistajaa.